

Čís. 16573.

Pořad práva pro nárok na náhradu škody vzniklé proti obci z toho, že obec (obecní elektrický podnik) jako podnikatelka při opravě poklopu vodovodní šachty opatřila šachtu nevhodným prozatímním krytem.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1937, R I 1451/37.)

Srov. rozh. č. 12001, 8496, 7059, 6338, 6333, 6275, 5769, 5181, 5006, 3678, 1750, 1589, 1176, 262 Sb. n. s.

Žalobce, majitel automobilové dopravy, se na žalované obci domáhá zaplacení 1.728 Kč 80 h s přísl. z důvodu náhrady škody, která vznikla žalobci tím, že vodovodní šachta na M. třídě v žalované obci byla opatřena krytem, který nebyl těsný, takže se při přeježdění neb zatížením na jedné straně kovový kryt nazdvihl, a dále proto, že žalovaná obec se nepostarala ani o výstražné znamení, ani o jiné bezpečnostní opatření. Takto se stalo, že žalobcův automobil byl při přeježdění po nazdvíženém krytu poškozen. Žalovaná obec namítla nepřípustnost pořadu práva, ježto se žalobou domáhá náhrady škody z důvodu zanedbání místní policie žalovanou městskou obcí, tudíž z důvodu zanedbání povinnosti veřejnoprávní, takže je podle § 37 zřiz. obec. čes. k rozhodnutí o povinnosti k náhradě škody příslušný správní úřad politický. Soud první stolice zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Rekursní soud vyhověv uvedené námitce, odmítl žalobu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

D ů v o d y:

V souzeném případě uvedl žalobce a žalovaná přiznala, že ke škodné události došlo proto, že žalovaná obec po případě městský elektrický podnik prováděly opravu poklopu u vodovodní šachty. Podle žalobcova vyličení byla šachta opatřena nevhodným prozatímním krytem, takže prý z té příčiny došlo k poškození žalobcova vozu. Z tohoto skutkového děje je viděti, že žalobce činí žalovanou obec odpovědnou za škodu jako podnikatelku při opravě šachty pro zavinění její nebo jejích zaměstnanců, kteří se oné opravy zúčastnili, tedy z důvodu soukromoprávního, a nikoli proto, že by jí vytýkal zanedbání dohledu anebo povinností, které jsou jí uloženy ve funkci veřejnoprávní při výkonu místní policie, z nichž pak rekursní soud dovozuje také její povinnost pečovati o bezpečnost pouličního provozu. Pro takto odůvodněný nárok na náhradu škody jest uznati pořad práva za přípustný, protože jde o věc občanskoprávní podle § 1 j. n.

Čís. 16574.

Odpovědnost majitele domu za škodu způsobenou pádem konsoly (ozdoby na domě) a stupeň péče potřebné k odvrácení nebezpečí hrozícího vadnou konsolou, jde-li o starý dům.

Předpis § 1319 obč. zák. nevyžaduje, aby i nebezpečí hrozící vadnou stavbou bylo pro majitele domu poznatelné.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1937, Rv I 1230/36.)

Srov. rozh. č. 3315, 5101, 6042 Sb. n. s.

Žalobu, kterou se žalobce domáhal na žalované majitelce domu náhrady škody, jež mu byla způsobena dne 12. srpna 1934, pádem konsoly (ozdoby na domě), neuznal soud první stolice důvodem po právu, kdežto odvolací soud ji uznal důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelce je přisvědčiti, že v souzené věci nešlo o kus římsy, nýbrž o kus konsoly, t. j. o kus sádrové ozdoby, určené pouze k zkrášlení průčelí domu, a že proto poukaz odvolacího soudu na § 77 stav. ř. pro Čechy nebyl na místě. Jinak však odvolací soud posoudil věc správně.

Podle zjištění prvního soudu, učiněného na základě posudku znalce, odlomil se a spadl na žalobce kus konsoly s průčelí domu žalované, protože konsola a sousedící s ní omítka jsou z různého materiálu, takže vlivem povětrnostních poměrů podléhají různému roztahování a stahování. Tím nastalo (podle posudku znalce a zjištění prvního soudu) uvolnění mezi částí konsoly a omítkou (takže mezi onou částí konsoly a zdívkou snad nastal otvor, v němž si mohli vrabci založiti hnízdo), a stačila pak tak slabá síla, jakou vyvinouti může vrabec tlačící se do hnízda, aby konsola byla odtlačena od plochého železa, na němž byla upevněna, a aby s něho sklouzla. Stačila-li tak nepatrná síla, jakou má malý pták, k tomu, aby spadla konsola uvolněná následkem vlivů povětrnostních, pak jistě tato konsola byla vadná. Ostatně to, že kus konsoly mohl s průčelí domu spadnouti bez jakékoliv mimořádné zevní příčiny svědčí již o tom, že alespoň tato konsola byla vadná, což hledíc na nebezpečnost hrozící z toho chodcům činí vadným celé dílo (srov. na příkl. rozh. č. 4817 Sb. n. s.).

Podle § 1319 obč. zák. se držitel budovy zprošťuje odpovědností za škodu způsobenou oddělením části budovy, jež se stalo vadnou povahou díla, jen tehdy, dokáže-li, že užil veškeré nutné péče k odvrácení nebezpečnosti. Z dotčeného doslovu zákona vyplývá, že lze na držiteli budovy požadovati zvláštní zostřenou péči. Každá pochybnost o tom, zda dostal uložené mu péči, jde na jeho vrub, nikoliv poškozeného. Zejména nevyžaduje zákon, aby nebezpečí pro něho musilo býti poznatelné (srov. Klangův Komentář IV, str. 112, Ehrenzweig System 1928 II/1, str. 681, rozh. č. 3315 a 5101 Sb. n. s., a rozhodnutí nynějšího rakouského nejvyššího soudu ze dne 2. března 1926, SZ VIII/66).

Dovolatelka prokázala podle zjištění nižších soudů, že konsoly dala prohlédnouti stavitelem v roce 1931 a že tehdy byly v dobrém a bez-

pečném stavu. Uplynuly tedy od odborného ohledání konsol až do dne úrazu dne 12. srpna 1934 plné tři roky, během nichž žalovaná stav konsol nedala přezkoumati odborníkem, který jedině mohl zjistiti, zda se snad ta neb ona konsola následkem vlivů povětrnostních neuvolnila. Uváží-li se, že šlo o dům poměrně starý, vystavěný podle vlastních údajů žalované roku 1895, a o ozdobu domu již podle své povahy nikoliv zcela bezpečnou, jejíž stav se během tří let mohl značně zhoršiti, i když roku 1931 byl bezvadný, nutno uznati, že dovolatelka neužila veškeré péče k odvrácení nebezpečnosti, když během 3 let nedala pevnost konsoly přezkoušeti odborníkem, třebaže taková zkouška není zákonem předepsána, neboť opominula vhodné opatření, jež bylo lze rozumně očekávati podle poměrů a stavu věci (srov. rozh. č. 6042 Sb. n. s.).

Čís. 16575.

Smluvní pojištění (zák. č. 145/1934 Sb. z. a n.).

Pojistná smlouva, sjednaná jen důsledkem svedení nesprávnými údaji pojišťovacího jednatele, že smluvci činí nabídku na jinou smlouvu než na pojistnou smlouvu, je neplatná.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1937, Rv I 2506/36.)

Proti žalobě, již se žalující pojišťovna »L.« domáhá na žalovaných zaplacení první pojistné premie 1.059 Kč 50 h s přísl., namítli žalovaní manželé Bohuslav a Antonie P-ovi, že se k nim dostavil muž, který se představil jako zástupce »L.« banky, a nabízel jim nový způsob střádání, žádaje, aby jako střádalové přistoupili za členy. Když žalovaní namítali, že mohou střádati doma, odpověděl jim onen zástupce, že ústav, který zastupuje, poskytuje zvláštní výhody střádalům, kteří uloží aspoň 1 Kč denně po dobu tří let, a to především že do uplynutí tří let mohou kdykoliv vybrati nastřádaný kapitál bez výpovědi, a že mimo to poskytuje střádalům jako premii zdarma životní pojistku na částku 10.000 Kč, že sice za první tři léta nevyplácí ústav z nastřádaných peněz žádných úroků, ale že úroky jsou vyváženy premií ve formě životní pojistky, takže když budou žalovaní tři léta střádati po 1 Kč denně, že obdrží celou nastřádanou částku a vydělají si za to zadarmo pojistku na 10.000 Kč, konečně že prohlásil, že formulář, který dává podpisovati a který ani nepřečetl, ani nedal jim přečísti, jest formulářem, podle něhož přistupují za členy střádalů L. banky. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy přehlédly, že pojistný návrh pochází ze dne 27. dubna 1935, tedy z doby, kdy byl již účinný zákon o pojistné smlouvě č. 145/